

De eerste Loverboy?

Ik had vannacht een droom, die zo bijzonder was dat ik hem graag met jullie wil delen. Fijn dat ik dat op Lekker even Lezen kan doen.

Wie ik ben?

Truusje van der Loop.

22 jaar en ik studeer geschiedenis aan de Universiteit in Groningen. Deze week hadden we college over het ontstaan van sagen en volksoverleveringen.

Een hele mond vol, maar wel interessant.

Natuurlijk ging het college ook over

Het vrouwtje van Stavoren:

Een van de versies van de sage vertelt van een rijke koopmansweduwe in Stavoren, die woonde in een huis met gouden vloeren en zilveren muren. Ze bezat meer schepen dan alle kooplieden van de stad tezamen en werd met de dag rijker.

Ondanks haar enorme rijkdom was ze niet tevreden, ze wilde het kostbaarste bezit dat er te vinden was en stuurde een schipper eropuit om dat te halen. Deze kwam na lang zoeken thuis met een lading graan uit Danzig, dat hem waardevoller dan goud leek. Het vrouwtje zag het niet als het waardevolste dat er bestond. Woedend vroeg ze: "Aan welke zijde heb je het graan ontvangen?", "Aan stuurboordzijde.", "Gooi het dan aan bakboordzijde in zee".

Het was het keerpunt in haar leven, want ze stierf in armoede.

In mijn droom zag ik mijzelf ineens vijf eeuwen terug en zat ik in het grote huis, aan de haven van Stavoren, bij het Vrouwtje aan de tafel in een kamer, die zo uit het museum leek weggehaald. Ik zag mezelf heel duidelijk, in Middeleeuwse ongemakkelijke kledij, achter een groot schrift met heel veel cijfers. Even later besepte ik dat ik haar rentmeester was en dat ze met mij al haar inkomsten en uitgaven besprak. Ik was kennelijk haar schatbewaarder.

Ze was arrogant en stuurde haar personeel aan met een enkel woord of een simpel gebaar. Ze was wel heel aantrekkelijk om te zien. Een beetje klein, maar alles in de juiste proporties. Ik zag nooit iemand anders in dat gedeelte van het huis waar ik wel mocht komen. En onze

conversatie ging alleen maar over haar rijkdom. Nooit werden we vertrouwelijk.

Heb jij dat ook dat dromen vaak uit alleen maar beelden bestaan?

Op een gegeven ogenblik vertelde ze me dat ze iets had bedacht waardoor ze nog rijker kon worden.

Eigenlijk heel simpel: zij begreep meer dan 5 eeuwen geleden al dat goed communiceren je een voorsprong geeft. Maar hoe doe je dat als er geen telefoon is en een brief met de snelheid van een postkoets op de eindbestemming komt.

In haar tuin liet zij een grote duiventil bouwen.

Haar kapiteins gaf zij postduiven mee aan boord. Deze werden losgelaten als de schepen geladen waren. Daardoor wist zij precies welke lading wanneer verwacht kon worden.

Dan gingen haar bodes in kleine bootjes – die ook nu nog bekend staan als Staverense jol - naar de kooplieden in de Hanzesteden in Nederland en vroegen hen om een bod. Hadden ze die dan ging er weer een postduif naar Stavoren.

Zij maakte haar keuze en liet wederom via de Jollen weten aan één koopman dat hij de lading kon verwachten. Tegelijkertijd voer een Jol naar de Rede van Den Oever om de binnenkomende kapitein te vertellen waar hij heen moest varen.

Daardoor won zij heel veel tijd en verkocht altijd aan de hoogstbiedende, dus ook nog aan hogere prijzen dan de andere reders.

Zo simpel dat in de vorige eeuw de grote tankers, met de handelaren aan de wal, haar imiteerden en een lading onderweg vele malen van eigenaar wisselde. Het verschil was natuurlijk dat men toen wel de telefonie, fax en telex had uitgevonden.

Ze had gelijk, want in plaats van maandelijks al haar gouden dukaten te tellen, moest ik nu bijna elke dag haar inkomsten in mijn grote boek zetten en zelfs haar kluis moest worden uitgebreid.

Een boekhouding zoals wij die nu kennen had ze niet. Ik moest alleen elke dag opgeven hoeveel goud ze had.

Maar wat moet je met je geld doen als je zo rijk al bent en het elke week nog met scheepsladingen vol binnenkomt?

Verplaats je eens in de tijd dat er nog geen cruises, 3 sterren-restaurants en dergelijke waren. In haar huis was alles al goud wat er blonk. Sluit je ogen verplaats je in de Middeleeuwen en bedenk wat JIJ zou doen.

Zij koos, net als in de Romeinse tijd, voor volksspelen, waar zij als een keizerin de loge bezette. Van één van haar kapiteins had ze gehoord over het stierenvechten in Noord Spanje. Nou in Friesland had je koeien genoeg, dus werden er ook voldoende stieren geboren.

Ze maakte haar eigen versie en liet 2 stieren, tegelijk de arena in komen. De stieren streden eerst onderling. Daarna kwam een strijder, met een zwaard, in de arena. Wie de stieren doodde voordat hij zelf gesneuveld was werd beloond met een kist vol gouden dukaten.

En plotseling dook Greate Pier op in mijn dromen.

Fantastisch toch wat voor sprongen je hersenen kunnen maken als ze niet actief zijn met de dagelijkse dingen.

Voor de niet Friezen even een berichtje uit Wikipedia, waar ik de andere voetnoten ook vandaan heb.

Levensloop Greate Pier:

Pier Gerlofs Donia werd rond 1480 geboren, zijn exacte geboortedatum is onbekend. Zijn vader was een telg uit een boerengeslacht en zijn moeder was afkomstig uit de landadel.

Pier was boer te Kimsward. Hij was getrouwd en had een zoon Gerlof en een dochter Wobbel. In 1515 werd de boerderij van Pier Donia door een groep Saksische huurlingen geplunderd en in brand gestoken. Ze doodden de vrouw van Pier, evenals vele dorpsgenoten en andere familieleden. Pier had zijn gehele bezit verloren en begon te roepen om een strijd tegen wat hij zag als de bezetter: Georg van Saksen die toen de gouverneur van Friesland was. Hij richtte in Arum een leger op genaamd de Arumer Zwarte Hoop (een verwijzing naar de naam 'De Zwarte Hoop', een berucht huurleger uit deze periode). Deze troepenmacht bestond voornamelijk uit arme boeren, verarmde edelen, etc.. Later zouden vele Gelderse huurlingen zich bij hen voegen met als gevolg dat ze tevens de bijnaam "Gelderse Friezen" kregen toebedeeld van hun vijanden, hetgeen zij als een geuzennaam gingen gebruiken. .

Onder de leiding van Grote Pier opereerde de Arumer Zwarte Hoop tevens als een kapervloot op de Zuiderzee, waar zij Hollandse schepen en steden plunderden.

In de grootste zeeslag uit zijn loopbaan wist Pier 28 Hollandse schepen te kapen. De 500 bemanningsleden die levend in handen van de Friezen vielen, werden zonder pardon overboord geworpen. De Hollanders gaven Pier de bijnaam "Kruis der Hollanders", een naam die hijzelf maar al te graag gebruikte.

Terwijl ik naast het Vrouwtje in haar loge zat en de stieren al in de arena waren stapte een boom van een vent de arena in. Het was Pier, die niet te ver van Stavoren leefde en in de volksoverleveringen had gehoord wat ze in Stavoren deden op de eerste zondag in een nieuwe maand. En omdat hij veel geld nodig had om de huurlingen in zijn leger te betalen besloot hij ook een keer mee te doen.

En je begrijpt het al met zijn reuze zwaard had hij niet voor niets de bijnaam de onverslaanbare. Elke maand kon hij een kist vol goudstukken op zijn platte kar laden.

Ik denk dat het na ongeveer een half jaar was dat bij ons Vrouwtje andere gedachten de boventoon kregen. Per slot van rekening was zij een weduwe en het stillen van haar honger met een kapitein, die daarna op een moeilijke missie werd gestuurd, was ook steeds van voorbijgaande aard.

Pier was langer dan 2 meter en in haar dromen voelde zij dat hij ook groot geschapen was. Het werd een nachtmerrie, want elke nacht werd het in haar verbeelding nog groter.

Op een morgen zei ze mij dat ik na de gevechten niet welkom was in het grote Huis. Toen ik haar, bij het huldigen van de winnaar hoorde zeggen: "Je hebt nu 5 keer gewonnen en daarom nodig ik je uit om vanavond bij mij te komen, zodat ik je beter leer kennen" begreep ik waarom.

Pier durfde niet te weigeren.

Wat er die avond en nacht gebeurde kun je raden. Maar het gevolg was wel dat het Vrouwtje de volgende morgen heel verliefd over kwam. Ze wilde hem voor altijd bij haar houden.

Pier maakte daar dankbaar misbruik van want heel veel van haar geld ging naar de financiering van zijn leger. Ik wist dat omdat ik hem elke

week een koffer vol dukaten moest geven. Hij nam ze elke keer aan zonder een woord te zeggen.

Was het daar maar bijgebleven want dan hadden we nu waarschijnlijk de vrijstaat Friesland gehad. Maar verblind door het succes besloten ze na een wederom heftige vrijage dat ze nog meer geld konden verdienen als ze de schepen van de andere reders zouden vernietigen.

De slag werd gewonnen, maar ze kenden de spreuk "wie het onderste uit de kan wil krijgt het lid op de neus" kennelijk niet want de verslagenen bundelden in stilte hun krachten en besloten geen koopwaar meer van het Vrouwtje af te nemen.

En toen het schip met waardevol graan zeilend was er geen koopman, die belangstelling had.

Het Vrouwtje begreep niet dat dit door de boycot kwam, maar dacht dat de Kapitein rotzooi had meegenomen. De inkomsten daalden snel en Pier kreeg geen geld meer. Hij gaf mij daar, als schatbewaarder, de schuld van en toen hij in grote toorn, met zijn reuzen zwaard in de hand, op mij afkwam werd ik badend in het angstzweet wakker.

Groningen, oktober 2017.

De (post)duif wordt al sinds mensenheugenis gebruikt om berichten snel te kunnen versturen.

Wie kent niet het verhaal van de duif die vanuit de ark van Noach er opuit gestuurd werd om land te vinden en met een verse olijftak terugkwam...? Tijdens de kruistochten werden al duiven ingezet, niet alleen voor militaire doeleinden maar ook voor het overbrengen van particuliere boodschappen. In het begin van de 19^e eeuw gebruikte de oprichter van het persbureau Reuter duiven voor het snel verkrijgen van nieuwsberichten. O.a. het bericht van de nederlaag van Napoleon bij Waterloo (1815) werd door duiven overgebracht. Ook in beide wereldoorlogen werden vele duiven gebruikt om belangrijke berichten te verzenden. Tegenwoordig wordt de postduif vooral gebruikt voor het leveren van sportieve prestaties. De bedoeling is dat de duif, na gelost te zijn op soms wel vele honderden kilometers, zo snel mogelijk zijn bestemming (thuishok) weet te bereiken. Hiervoor moet de

duif over een goed oriëntatievermogen en een goede conditie beschikken. Dit wordt door de liefhebber getraind door de duiven een goede opleiding te geven.

Stierenvechten:

Stierenvechten is gebaseerd op eeuwenoude tradities. In de Griekse mythologie wordt de minotauruss (half man, half stier) bestreden. In de Romeinse tijd waren er geregeld gevechten met stieren te zien in de arena's die verspreid over het gehele rijk stonden. In de vijfde eeuw¹ was het bevechten van stieren in het gebied dat later Spanje zou heten een ritueel waarmee jonge mannen hun moed konden toonden. El Cid (1040–1099) zou de eerste zijn geweest die echte stierengevechten organiseerde.